
PRIPRAVE NA USTNI DEL IZPITA IZ MATEMATIKE

2. letnik – srednjega poklicnega izobraževanja

REŠEVANJE SISTEMA DVEH LINEARNIH ENAČB

- Kako rešujemo sistem dveh linearnih enačb?
PRIMER: Reši sistem enačb: $2x + y = 5$ in $7x - 5y = 3$

RAVNINSKA GEOMETRIJA – osnovni pojmi

- Definiraj premico.
- Definiraj poltrak ter polravnino.
- Definiraj daljico ter dolžino daljice, nosilko daljice in simetralo daljice. Razloži potek konstrukcije simetrale daljice.

KOT

- Definiraj pojem kota in pojasni izraze: krak, vrh, ničelni, pravi, iztegnjeni in polni kot, ostri in topi kot.
- Kako merimo kote, merske enote!
- Kaj je simetrala kota?
PRIMER: S pomočjo ravnala in šestila načrtaj kot 60° ter načrtaj njegovo simetralo.

KOT

- Definiraj pojme sosednja kota, sokota, sovršna kota.
- Opredeli pojma komplementarna in suplementarna kota!
PRIMER: Kotu $\alpha = 34^\circ 23'$ izračunaj komplementarni in suplementarni kot.
Kotu $\alpha = 60^\circ$ načrtaj njegov sokot, sovršni kot ter sosednji kot.

VEČKOTNIKI

- Kolikšno je število diagonal v večkotniku?
- Kakšna je vsota notranjih in zunanjih kotov v poljubnem večkotniku?
PRIMER: Izračunaj število diagonal petkotnika ter vsoto njegovih notranjih in zunanjih kotov.

TRIKOTNIK

- Koliko je vsota notranjih in koliko zunanjih kotov trikotnika?
- Opredeli pojme v trikotniku: višina, težiščnica, simetrala stranice in simetrala kota
PRIMER: Določi kot γ v trikotniku, če merita $\alpha = 56^\circ 25'$ in $\beta = 72^\circ 35'$.

TRIKOTNIK

- Opiši lastnosti poljubnega trikotnika.
- Kako delimo trikotnike glede na dolžino stranic in kako glede na velikost notranjih kotov?
- Kaj je trikotniška neenakost.

PRIMER: Načrtaj trikotnik s podatki: $a = 5 \text{ cm}$, $v_a = 3 \text{ cm}$, $\beta = 45^\circ$.

SKLADNOST TRIKOTNIKOV

- Kdaj sta dva trikotnika skladna?
- Naštej skladnostne izreke za trikotnike.

PODOBNOST TRIKOTNIKOV

- Kdaj sta dva trikotnika podobna?

PRIMER: Trikotnika ABC in A'B'C' sta podobna. Naj bo $a = 3 \text{ cm}$, $b = 4 \text{ cm}$, $c = 6 \text{ cm}$, $a' = 2 \text{ cm}$. Določi b' , c' .

PARALELOGRAM

- Opiši lastnosti paralelograma.

PRIMER: Načrtaj paralelogram: $a = 6 \text{ cm}$, $b = 5 \text{ cm}$, $\theta = 105^\circ$.

PARALELOGRAM

- Opiši lastnosti paralelograma.
- Kako računamo ploščino in obseg paralelograma?

PRIMER: Izračunaj višino in obseg paralelograma s ploščino 120 cm^2 in osnovnico 15 cm .

TRAPEZ

- Opiši lastnosti trapeza.

PRIMER: Načrtaj trapez: $a = 7 \text{ cm}$, $d = 5 \text{ cm}$, $c = 4 \text{ cm}$, $\alpha = 75^\circ$.

TRAPEZ

- Opiši lastnosti trapeza.
- Kako računamo ploščino in obseg trapeza?

PRIMER: Izračunaj ploščino trapeza, katerega osnovnici merita 25 mm in 35 mm , višina pa je enaka $\frac{3}{5}$ večje osnovnice.

ROMB

- Opiši lastnosti romba.

PRIMER: Načrtaj romb: $a = 6 \text{ cm}$, $f = 3 \text{ cm}$.

ROMB

- Opiši lastnosti romba.
- Zapiši formuli za izračun obsega in ploščine romba!

PRIMER: Izračunaj drugo diagonalo romba s ploščino 21 m^2 , če ena diagonalna meri 6 m .

DELTOID

- Opiši lastnosti deltoida.

PRIMER: Načrtaj deltoid: $a = 6 \text{ cm}$, $b = 3 \text{ cm}$, $\alpha = 120^\circ$.

DELTOID

- Opiši lastnosti deltoida.
- Kako računamo ploščino in obseg deltoida?

PRIMER: Izračunaj ploščino in obseg deltoida: $a = 8 \text{ cm}$, $b = 6 \text{ cm}$, $\alpha = 150^\circ$.

ENAKOKRAKI TRIKOTNIK

- Opiši lastnosti enakokrakega trikotnika!

PRIMER: Ploščina enakokrakega trikotnika meri $38,88 \text{ dm}^2$, v_c pa $5,4 \text{ dm}^2$!

ENAKOSTRANIČNI TRIKOTNIK

- Opiši lastnosti enakostraničnega trikotnika!

PRIMER: Izračunaj obseg in ploščino enakostraničnega trikotnika, če meri višina 6 cm !

PRAVOKOTNIK

- Opiši lastnosti pravokotnika.
- Kako računamo ploščino in obseg pravokotnika?

PRIMER: Pravokotno njivo s stranicama 320 m in 192 m so posejali z žitom. Povprečni pridelek je bil 65 kg žita na 100 m^2 . Koliko žita so pridelali?

KROG IN KROŽNICA

- Definiraj krog in krožnico.
- Definiraj središčni in obodni kot v krogu. V kakšni zvezi sta, če ležita nad istim lokom?
- Kaj je tetiva in kaj tangenta krožnice?

PRIMER: Nariši daljico s krajiščema A in B ter dolžino $\overline{AB} = 5 \text{ cm}$. Nato nariši krožnico s polmerom $r = 3 \text{ cm}$, ki poteka skozi obe krajišči daljice.

IZREKI V PRAVOKOTNEM TRIKOTNIKU

- Naštej izreke v pravokotnem trikotniku: višinski, Evklidov in Pitagorov izrek.

PRIMER: v pravokotnem trikotniku ($\gamma = 90^\circ$) meri kateta $a = 12 \text{ cm}$ in $b = 9 \text{ cm}$. Izračunaj dolžino hipotenuze.

KOTNE FUNKCIJE V PRAVOKOTNEM TRIKOTNIKU

- Definiraj kotne funkcije v pravokotnem trikotniku!

PRIMER: V pravokotnem trikotniku meri kateta $a = 6 \text{ cm}$ in kot $\alpha = 36^\circ$. Izračunaj dolžino hipotenuze!

PRIZMA

- Opiši pokončno prizmo!
- Kako izračunamo površino pokončne prizme?
- Kako izračunamo prostornino pokončne prizme?

PRIMER: Pravilna štiriroba prizma ima osnovni rob 8 cm, višino 12 cm. Izračunaj prostornino in površino prizme!

PIRAMIDA

- Opiši pokončno piramido!
- Kaj je značilno za enakorobe pokončne piramide?
- Kako izračunamo površino pokončne piramide?
- Kako izračunamo prostornino pokončne piramide

PRIMER: Izračunaj površino in prostornino enakorobe tristrane piramide z robom $a = 6$ cm!

VALJ

- Opiši pokončni valj!
- Kako izračunamo površino pokončnega valja?
- Kako izračunamo prostornino pokončnega valja?

PRIMER: Prostornina valja meri 280 cm³, višina pa 7 cm. Izračunaj površino!

STOŽEC

- Opiši pokončni stožec!
- Kako izračunamo površino pokončnega stožec?
- Kako izračunamo prostornino pokončnega stožec

PRIMER: Izračunaj prostornino stožca, če meri polmer $r = 3$ cm a stranica $s = 5$ cm!

KROGLA

- Opiši kroglo in povej formuli za površino in prostornino krogle!

PRIMER: Kolikšni sta površina in volumen krogle s polmerom $r = 5$ cm?